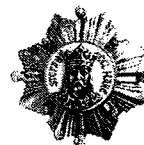

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2.1902 din 22.03 2018
La nr. 72 din 01 martie 2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr.140 din 14.06.2013.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director

Bogdan ZUMBREANU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>685</u>
" <u>23</u> "	<u>03</u> 20 <u>18</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/4862 din 19.03.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr.140 din 14.06.2013

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei și nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova www.parlament.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat.

Suplimentar, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect, condiție prevăzută de art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova și părțile interesate au acces la proiect, se constată că în procesul de promovare a proiectului asigurarea transparenței decizionale, stabilită de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost în mare parte asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propun măsuri care să asigure procesul de monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Prin proiect se propun cerințe suplimentare de raportare pentru administrația instituțiilor educaționale și pentru părinții care pleacă la muncă peste hotare pe un termen mai mare de 3 luni referitor la informația cu privire persoana în grija căreia rămân copiii.

Prin urmare, scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde prevederilor proiectului nemijlocit.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele părinților care au la întreținere copii și pleacă la muncă peste hotare, însă aceste interese nu sunt în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității

proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Autorul a reliefat în conținutul notei informative principalele prevederi ale acestuia și finalitățile urmărite prin implementarea amendamentelor propuse, întrunind generic exigențele stabilite de prevederile art.20 al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură"*.

Nota informativă nu conține compartimentul privind fundamentarea economico-financiară a proiectului, condiție obligatorie prevăzută la art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001.

Prin urmare, atestăm că nota informativă corespunde parțial rigorilor legale.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului contravin normelor Legii cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269/1994 și a Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați nr.140/2013, la compartimentul privind procedura de trecere a frontierei de stat și competențele autorității tutelare locale.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea instituțiilor educaționale responsabile de asigurarea procesului de informare cu privire persoana în grija căreia rămân copiii.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Articol unic, pct.1 Art.I - Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați nr.140/2013, se completează după cum urmează: 1. La art.6 alin.(2) după cuvântul „primăriei” se completează cu sintagma <i>”iar în lipsa acestuia - de către asistentul social comunitar. <u>În primăriile orașelor angajarea specialistului pentru protecția drepturilor copilului este obligatorie.</u>”</i>	
Obiecții: Prevederea potrivit căruia <i>„<u>primăriile orașelor sunt obligate să angajeze câte un specialist pentru protecția drepturilor copilului</u>”</i> , de fapt, dublează norma de la alin.(2) art.6 al Legii nr.140/2013 care stabilește că <i>„autoritatea tutelară locală își exercită atribuțiile direct sau prin intermediul <u>specialistului pentru protecția drepturilor copilului angajat în cadrul primăriei.</u>”</i> Astfel, în cazul în care în localitate lipsește autoritatea tutelară locală, atribuțiile acesteia sunt exercitate de către specialistul pentru protecția drepturilor copilului angajat în cadrul primăriei. Obligativitatea dată rezultă și din noțiunea de la art.3 al legii enunțate mai sus potrivit căruia <i>„specialist în protecția drepturilor copilului este funcționarul public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale.”</i> Este necesar de exclus astfel dublări de norme în cadrul legii și ambiguități, în vederea respectării principiului clarității și previzibilității normelor legale și exigențelor de tehnică legislativă.	
Recomandări: De exclus fraza <i>„<u>În primăriile orașelor angajarea specialistului pentru protecția drepturilor copilului este obligatorie.</u>”</i> .	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

Articol unic, pct.2

Art.I - Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați nr.140/2013, se completează după cum urmează:

2. La art.13 alin.(1) lit.c) „Poliția de frontieră - în termen de 3 zile lucrătoare”.

La alin.(4) art.13 după sintagma „în grija căruia rămân copii” se completează cu sintagma „și să prezinte certificatul despre informarea autorității tutelare locale privind plecarea peste hotare și persoana în grija căreia rămân copiii la punctele de trecere frontierei”.

Obiecții:

Instituirea obligativității persoanei de a prezenta la trecerea frontierei de stat „*certificatul despre informarea autorității tutelare locale privind plecarea peste hotare și persoana în grija căreia rămân copiii la punctele de trecere frontierei*” și a Poliției de frontieră de a prezenta autorității tutelare informația privind persoanele care au prezentat certificatul enunțat mai sus contravine prevederilor art.1 alin.(1) al Legii nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, potrivit căruia cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a ieși și intra în Republica Moldova în baza pașaportului și prevederilor Legii nr.140/2013 care nu prevede expres obligativitatea autorităților tutelare locale de emitere a certificatului dat.

Prin urmare, neprezentarea, la punctele de trecere a frontierei de stat, a certificatului despre informarea autorității tutelare locale privind plecarea peste hotare și persoana în grija căreia rămân copiii, nu constituie un impediment pentru trecerea frontierei de stat de către părinții /unicul părinte care pleacă pe un termen mai mare de 3 luni și ai căror copii rămân în Republica Moldova.

Conflictul de norme este un impediment în aplicarea corectă și uniformă a prevederilor legale și creează premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei care se va aplica într-o situație concretă.

Recomandări:

De exclus de la art.13 alin.(1) lit.c) „*Poliția de frontieră - în termen de 3 zile lucrătoare*” și la alin.(4) art.13 sintagma „*și să prezinte certificatul despre informarea autorității tutelare locale privind plecarea peste hotare și persoana în grija căreia rămân copiii la punctele de trecere frontierei.*”

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către un deputat din Parlamentul Republicii Moldova cu respectarea cerințelor de transparență stabilite de Legea nr.238/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin proiect se propun măsuri care să asigure procesul de monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

În cadrul expertizei proiectului au fost identificați factori de risc manifestați prin:

- formulări ambigue care admit interpretări abuzive privind atribuțiile autorității tutelare locale;
- conflicte de norme cu prevederile Legii nr.269/1994 și a Legii nr.140/2013 referitor la procedura de

trecere a frontierei de stat.

Se recomandă autorului să revadă conținutul proiectului prin prisma recomandărilor raportului de expertiză.

19.03.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Natalia CHEPTEA , Inspector principal

